

Slovenski računovodski standard 32 (2016)

RAČUNOVODSKE REŠITVE ZA IZVAJALCE GOSPODARSKIH JAVNIH SLUŽB

A. Uvod

Ta standard je povezan z Uvodom v Slovenske računovodske standarde in okvirom SRS ter s Slovenskimi računovodskimi standardi (SRS) od 1 do 17 ter 20 do 23. Izvajalci gospodarskih javnih služb (GJS) navedene standarde uporabljajo neposredno pri pripoznavanju, odpravi pripoznanja, merjenju in vrednotenju sredstev in obveznosti do njihovih virov ter merjenju in izkazovanju prihodkov, odhodkov, poslovnega izida, denarnih tokov ter gibanja kapitala.

Poleg določb navedenih standardov pa izvajalci GJS dodatno upoštevajo še določila tega standarda. Določila tega standarda so obvezna za vse organizacije, ki opravljajo gospodarske javne službe. Uporabljajo se, če zakon ne določa drugače.

Ta standard se opira na predpise, ki urejajo področje gospodarskih javnih služb.

Njegova določila so namenjena računovodskemu poročanju za poslovne potrebe. Oblike poročanja za davčne in statistične potrebe ter potrebe regulatorja urejajo posebni predpisi.

Z izvajalci GJS so v tem standardu mišljene vse pravne osebe, ki v skladu s predpisi opravljajo gospodarske javne službe, ne glede na organizacijsko obliko in ne glede na to, ali so te službe njihova celotna dejavnost ali le njen del.

S posamezno gospodarsko javno službo po tem standardu je mišljena vsaka posamezna podeljena pravica za izvajanje gospodarske javne službe na določenem območju. V kolikor občine podelijo skupno koncesijo ali z odlokom določijo, da se v okviru skupne javne organizacije spremlja izvajanje posamezne gospodarske javne službe skupaj za te občine, se določbe SRS 32 o posamezni gospodarski javni službi nanašajo na vse podeljene pravice teh občin za izvajanje posamezne gospodarske javne službe kot na eno pravico. Pri tem mora biti izpolnjen pogoj izvajanja te gospodarske javne službe za te občine pod enakimi pogoji za vse uporabnike oziroma odjemalce. Šteje se, da je pogoj izpolnjen, kadar se storitve GJS uporabnikom iz teh občin zaračunavajo po enotni ceni.

Določila tega standarda glede ločenega spremljanja prihodkov in odhodkov ter izdelave izkaza poslovnega izida za posamezno gospodarsko javno službo veljajo smiselno enako tudi za vse druge posebne ali izključne pravice, ki jih izvajalcu GJS podeli javni organ.

B. Standard

a) Posebnosti razporejanja prihodkov in odhodkov

32.1. Izvajalec GJS oblikuje za vsako gospodarsko javno službo poslovnoizidno mesto. Za vsako poslovnoizidno mesto ugotavlja prihodke ter na njem nastale in njemu prisojene stroške.

32.2. Izvajalec GJS določi za gospodarske javne službe ustrezne stroškovne nosilce. Nanje se na podlagi izračunov razporejajo stroški.

32.3. Pri razporejanju posrednih stroškov mora izvajalec GJS uporabiti sodila, ki temeljijo na aktivnostih, ki te stroške povzročajo. Če teh aktivnosti ni mogoče določiti, se uporabijo sodila delitve posrednih stroškov na podlagi deleža neposrednih stroškov.

32.4. Prispevki, takse in druge javne dajatve predstavljajo stroške izvajalca GJS, če je ta zavezanec za plačilo teh dajatev kot izvajalec dejavnosti. Če so kot zavezanci za plačilo tovrstnih dajatev opredeljeni uporabniki storitev gospodarske javne službe, prejemnik dajatev pa je javni organ, izvajalec GJS plačila teh dajatev javnemu organu ne izkaže med stroški, prejetih sredstev pa ne med prihodki.

32.5 Če se v okviru regulacije cene gospodarske javne službe izvede poračun preveč zaračunanih prihodkov preteklega obračunskega leta v enkratnem znesku pred zaključkom ali v prvem trimesečju po zaključku obračunskega obdobja, se znesek izvedenega poračuna evidentira kot znižanje prihodkov preteklega obračunskega obdobja. Če se poračun izvede na način prilagoditve cene po zaključku obračunskega obdobja, se prihodki pripoznajo v zneskih, kot so bili za posamezno obračunsko obdobje zaračunani.

b) Posebnosti ugotavljanja prihodkov

32.6. Prihodki od poslovanja izvajalca GJS so vsi zneski od prodaje proizvodov oziroma storitev, ne glede na to, kdo je plačnik. Prispevki, takse in/ali druga plačila, ki jih izvajalec GJS na podlagi zakona pobira za državo ali lokalno skupnost, niso prihodki izvajalca GJS.

32.7. Med prihodke od poslovanja uvršča izvajalec GJS tudi prispevke posameznikov, krajevnih skupnosti in drugih oseb za vzdrževanje objektov in naprav ter za opravljanje gospodarskih javnih služb, razen če je z zakonom ali odlokom lokalne skupnosti posebej določeno, da so prispevki namenski. Namenski prispevki so sredstva, ki imajo naravo javne dajatve, določene z zakonom ali drugim predpisom, in ne plačila za dobavljene proizvode, opravljene storitve ali nadomestila za uporabo javne službe. Tovrstna sredstva se na podlagi zakona ali drugega predpisa zbirajo od odjemalcev oziroma jih na enaki podlagi prispeva država ali lokalna skupnost. Zanje sta značilna tako namensko zbiranje kot tudi namenska poraba, oboje pa je določeno z zakonom ali drugim predpisom vnaprej – pred začetkom zbiranja teh sredstev.

Namenske prispevke, ki niso vključeni v ceno proizvoda ali storitve, uvršča izvajalec GJS med prihodke, ko nastanejo stroški oziroma odhodki, za pokritje katerih so bili zbrani.

c) Posebnosti prevrednotovanja

32.8. Za merjenje opredmetenih osnovnih sredstev po njihovem pripoznanju uporablja izvajalec GJS model nabavne vrednosti.

č) Vrste in vsebine posebnih razpredelnic in pojasnil k računovodskim izkazom

32.9. Letno poročilo izvajalca GJS vsebuje poleg razpredelnic, predpisanih z zakonom o gospodarskih družbah, drugimi predpisi ali določenih s SRS, še tele razpredelnice in pojasnila k računovodskim izkazom:

- izkaz poslovnega izida izvajalca GJS, razdeljen na izkaze poslovnega izida za posamezne gospodarske javne službe in za druge dejavnosti,
- prikaz sodil, v skladu s katerimi so na posamezne gospodarske javne službe in druge dejavnosti razporejeni prihodki in odhodki,
- način razporejanja prihodkov in odhodkov po posameznih poslovnoizidnih mestih in stroškovnih nosilcih,
- podbilance stanja sredstev in obveznosti do njihovih virov za posamezne gospodarske javne službe ter za druge dejavnosti, če tako zahteva predpis ali izvajalec GJS ocenjuje, da so te podbilance pomembne za sprejemanje poslovnih odločitev,
- prikaz sodil, v skladu s katerimi so na posamezne gospodarske javne službe in druge dejavnosti razporejeni sredstva in obveznosti do njihovih virov, če tako zahteva predpis ali izvajalec GJS ocenjuje, da so te podbilance pomembne za sprejemanje poslovnih odločitev,
- prikaz dobička oziroma izgube posameznih GJS, ki ga oziroma jo bo izvajalec GJS smel oziroma moral poračunati v prihodnjih obdobjih,
- lastniške deleže države, lokalnih skupnosti in drugih v osnovnem kapitalu,
- predstavitev zneska in deleža depozitov pri bankah v okviru posojil,
- finančne naložbe in terjatve do države ali lokalne skupnosti, in sicer po njihovih vrstah ter
- vrednost osnovnih sredstev gospodarske javne infrastrukture, ki jo ima v najemu izvajalec GJS (v zabilančni evidenci)..

C. Datuma sprejetja in začetka uporabe

32.10. Ta standard je sprejel strokovni svet Slovenskega inštituta za revizijo na svoji seji XX. xxxxx 2015. K njemu sta dala soglasje minister, pristojen za finance, in minister, pristojen za gospodarstvo. Izvajalci GJS, ki imajo poslovno leto enako koledarskemu, ga začnejo uporabljati s 1. januarjem 2016, preostali izvajalci GJS pa s prvim poslovnim letom, ki se začne po tem datumu.

Izvajalci GJS z dnem začetka uporabe tega standarda prenehajo uporabljati SRS 35 – Računovodske rešitve v javnih podjetjih (2006).